

Mínění (akt x „předmět“) / Interpretace / Jazyk a interpretace
Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1994](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1994](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 11. 8. 1994
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 11. 8. 1994

Mínění (akt x „předmět“) / Interpretace / Jazyk a interpretace

Když interpretujeme nějaký text, máme před sebou hned několikérý úkol. Budu nyní mluvit jen o dvou z nich, ale musíme si být vědomi toho, že to není zdaleka výčet vyčerpávající. Nejprve se totiž musíme rozhodnout, zda nám půjde o vyložení toho, co bylo řečeno (napsáno, eventuálně jinak vykonáno, pokud nejde o běžné formy), anebo spíše o to, co oním vysloveným, řečeným sám vyslovující se autor mínil, tj. co měl sám na mysli, co chtěl říci. Rozdíl mezi obojím má zásadní důležitost a odpovídá rozdílu mezi intencionálním aktem a intencionálním „předmětem“: poměrně těsná spjatost aktu mínícího např. čtverec s míněným čtvercem (jakožto „předmětem“) je uvolňována uváděním míněného čtverce do širších souvislostí geometrických. Toto uvolnění neznamenaá zneřesnění (neboť řesnost, s jakou je míněn sám čtverec, je neohrožitelná), nýbrž umožňuje takto získanou řesnost a jednoznačnost rozšiřovat do podoby myšlenkového systému. To však zároveň umožňuje novou situaci v tom, že navzdory řesně míněnému čtverci (kde není chyba možná) se právě v oněch širších souvislostech mohou jiné omyly objevit, a to omyly, které se podstatným způsobem týkají čtverce. A právě v těchto momentech je velice důležité ono svrchu zmíněné rozlišení mezi tím, co bylo záměrem mínění, od toho, co bylo výsledkem mínění, tedy rozlišení mezi míněním mínícím a míněním míněného. Předpokladem důsledného, řesného a efektivního rozlišování obojí roviny či stránky mínění (myšlení) je důvěrné sblížení se samotným jazykem, které se však nevzdává kontroly nad ním.

(Písek, 940811-1.)